

pla i dreta: *Panicum crus-galli*». *AlcM* porta alhora *sarreg* i *serreig*; però —a desgrat de l'autoritat del *DFa*—, no essent això més que un nom d'herba (i no de les conspicues), i essent unànime la inicial *se-* en totes les dades valencianes —coetànies i anteriors— no podem dubtar a rectificar-la i adoptar l'ortografia *serreig*. Les dades d'*AlcM* són quasi iguals, en una grafia i en l'altra: *Setaria viridis* (Garrotxa, Vallès), *Setaria verticillata* (Selva); Masclans diu que és *xerreix* en el Maresme.

En l'acc. *Echinochloa crus-galli*, *AlcM* (rectificant el que havia dit primer) l'atribueix al val., amb l'explicació que és semblant a l'arròs, i cal extirpar-la dels arrossars perquè els fa mal. En dona aquí un gravat on es veu la tija colzada que fa constar el *DFa*, i també els sinònims *panissola* i *pancello* que indica, coincideixen amb el *Panicum* del *DFa*. Altrament *AlcM* consigna *serrello* (només a l'extrem S., Crevillent i Pinós), identificant-lo amb el *serreig*. En fi, hi ha *serret* 'serreig' a «Muro de Mall.» (*AlcM*) important sobretot pel caràcter mallorquí (si no hi ha confusió amb Muro d'Alcoi, car és l'única dada balear).

A Múrcia tenim herbes de nom ben semblant, que són evidentment el mateix que en el P. Val: *cerriche* (Lemus, *Vocab. Panocho*, s. v.), i GaSoriano, que ja l'identifica amb el val. *serreig*: «*cerriche*: cadillo, hierba que crece en los terrenos cultivados»: amb cita d'un escriptor de llenguatge «panocho» parlant d'uns moixonets posats en el niu «entre esparto y *cerriche* secos». Ara bé no sembla haver-hi raó ferma per dubtar que hi hagi enllaç amb altres dues dades del mateix GaSoriano: «*cerrillar*: sitio en que abunda el *cerrillo* o grama del Norte», i «*cerrajones*: de hojas anchas y comestible, en los márgenes de las acequias». I en el dialecte xurro del Villar del Arzobispo (vocab. de Vicente Llatas), hi ha una forma amb la mateixa terminació que en val., *sorrej*, però amb inicial *so-*, i d'altra banda *forrez*, que deu ser alterada i sortir d'un **zorrez* (o **sorrez* i després dilació), cosa que corrobora el *so-*: car probablement hi ha $\theta > f$, fet molt repetit en els parlars arag., una metàtesi *sorrej* > **zorrez*, no fóra camí gaire practicable.

Encara que tenint en compte l'existència del mot a la Selva i la Garrotxa (*AlcM*), ja no és gens segura, aquesta doble inicial *se-/so-* ens pot induir una mica més a relacionar amb el nom del riu *Sarreigs/Sorreigs*, afluent vigatà del Ter (que baixa per una vall fonda, de St. Boi de Lluçanès, cap a St. Hipòlit): en el país jo he sentit *suñéts*, i he vist *Sarreigs* en algunes fonts escrites prou fidedignes, però de data recent (en tot cas és falsa la forma *Sarrens* d'*AlcM*); és clar que una coincidència és ben possible —i és clar que un apel·latiu *sorreigs* també podria ser un derivat de *sorra*, amb un sentit com 'alluvions'.

També hi ha alguna dada parenta per la banda occitana: Axel Duboul que aplegà curosament noms d'herbes llenguadocians de la zona subpirenaica, porta «*sarrais*, *-rech*: *Panicum Italicum*, Panic» i ja hem vist els noms catalans a base de *Panicum*. Palay recull *sarrèc* 'Panicum verticillatum' que deu ser bearnès (no en

Lespy-R.) i *sarèch* com a variant del Gers (s. v. *sarèch*) «saxaire verticillée» i, com a sinònim, *labarroun* (que ens recorda la *llapaça* amb què enllaça CRos). Res d'això en les *Plantes des Pyr. Centrales* de Seguy.

Ara bé allà, per *-rech* s'entén pron. *rèç*, cosa que ja podria lligar amb un *-ais* originari; no tant el *-rrèc* bearnès, car fóra un poc rebuscat suposar que *-rèc* sigui aquí alteració de *-rrèt*, el qual en gascó podria sortir de *-ELLU*, paral·lel al val. *serrello*. Aquest *-ais* reforçaria una altra possibilitat ben vaga: que en provinguí el NL *El Sarraixó*, partida d'alta muntanya a Ribag., alta vall de les Bordes de Castanesa, cap a Llana d'Ovarre. Si el fet de trobar-lo en el Bearn i el lld. pirinenc rebaixa l'escrúpol de relacionar un NL de les Maleïdes amb una planta de les terres càlides val. i murc., d'altra banda hi ha un altre enllaç per aquestes latituds, però també resta ben incert i vague, tot i valuós per la data: *saris* 'xicaira' en el Botànic anònim sevillà de c. 1100 (ed. Asín, p. 277).

En conjunt es marquen unes quantes pistes etimològiques més aviat contradictòries, que serà bo d'enumerar sense insistir gaire a prendre partit, quan resten diversos caps sense centener. El nom *Setaria* és derivat del ll. *s(a)eta* 'cerca de porc, de cavall'; entre les equivalències castellanes adduïdes per *AlcM* hi ha *cola de caballo*; i del gravat que dona, es desprèn realment una impressió de quelcom d'animal: *crus-galli* 'cama de gall', gr. *Echinochloa* 'verdura d'erició'; i, més que res, alguna cosa anàloga a un manyoc de brins o crins, a manera de les cerres de la cua d'un cavall: la típica forma colzada verament s'assembla a la d'una cua de cavall que s'agita espolsant-se els insectes; paral·lel a la formació del cast. *cola de caballo*, encara que designant una altra planta, hi ha el nom llatí *equisetum* = *saeta equi* 'cua de cavall'. I *CIRRUM* 'cerra' dona una base *cerr-* adequada com a radical de *serreig/serrello*. Admetem que en el P. Val. és herència mossàrab? Bé sembla que ens hi força la forma *-ello*, d'altra banda una mica d'arabització explicaria la *i* de la variant *serlilo* i fins la *-r-* en lloc de *-rr-*. Mossarabisme, en un grau o altre sembla realment un punt ben establert.

I per a *-ello* el sufix romànic *-ELLUM* és satisfactori. La terminació de *serreig/cerriche/sorrej* (*-ez*) és més difícil. Potser el sufix de noms de planta *-AGO*? Un **CIRRAGINE*?¹ Si hi ha arabització, el pas de *Ā > é* no fa gens d'entrebanc (i la imela a Múrcia arribaria fins a *-iç*), però ens tapà resoltament aquest camí la *-N*: *-AGINE* ha de donar *-ain* en mossàrab. Una altra solució la suggeriria el 'cavall' de *EQUI-SETUM*, car invertint l'ordre podríem formar *CIRRUM* **EQUËUM* 'cerca cavallina': llavors hi hauria reducció de *qū* a *ci* (com en *llaç*, *jo torç* etc.), i la *-è* valenciana seria la representació mossàrab a esperar de *-ciu*. O bé partiríem de ll. *vg. ECUM* = *EQUUM* (tal com en l'etimologia *EQ(U)X-FERUM* del cast. *enzebro*, cat. ant. *atzebre*, *veg. CEBRA, DECH*), i llavors podria ser amb un genitiu (i no adjectiu) *CIRRUM ECI* o *CIRRA ECI* > *serreig*. Sens dubte xoca la contradicció entre el tractament mossàrab *è* de la final i *s-* de la inicial, però es pot allegar que tant aquí com en *cerrello* la palatal següent tenia